

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

**Lege pentru aprobarea Ordonanței de Urgență
privind compensarea unor creanțe reciproce între statul român și persoanele
beneficiare ale legilor din domeniul restituirii proprietății, precum și pentru
prorogarea unui termen**

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale

Agenția Națională de Administrare Fiscală (A.N.A.F.), ca organ de executare, derulează în prezent procedura recuperării unor sume pe care mai multe persoane le-au obținut, prin executarea silită a statului, în contul despăgubirilor pe care statul le datorează în temeiul legilor din domeniul restituirii proprietăților.

S-a creat, practic, situația în care statul urmărește anumite persoane pentru sume pe care, ulterior, trebuie să le plătească acelorași persoane în procedura administrativă.

Motivele pentru care s-a ajuns în această situație sunt imputabile, în bună măsură, și statului, care nu a reușit să respecte termenele și procedurile de plată pe care și le-a asumat în materia acordării despăgubirilor.

I. a) O primă cauză este legată de nerespectarea de către stat a termenelor de plată prevăzute de Titlul VII din Legea nr. 247/2005 *privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente*, publicată în *Monitorul Oficial* al României.

Oficial nr. 653 din 22 iulie 2005.

Plata efectivă a acestor despăgubiri, până la limita de 500.000 lei, trebuia să se facă în numerar într-una sau două tranșe, după caz, în termen de doi ani de la data emiterii titlului de despăgubire.

Confruntat cu dificultăți financiare, la data de 30.06.2010, Guvernul României a adoptat O.U.G. nr. 62/2010, modificată și completată prin Legea nr. 117/2012, prin care a suspendat până la data de 15.05.2013 emiterea titlurilor de plată și, implicit, plata efectivă a despăgubirilor.

După perioada de suspendare a intrat în vigoare Legea nr. 165/2013 *privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*, care a stabilit ca plata despăgubirilor restante să se facă în cinci tranșe anuale egale, începând cu anul 2014.

b) O a doua cauză este legată de modul în care Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (A.N.R.P.) a efectuat plățile în dosarele constituite în baza Legii nr. 9/1998 *privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940* și a Legii nr. 290/2003 *privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947.*

Prin direcțiile sale de specialitate, A.N.R.P. ar fi trebuit să plătească în două

	tranșe, în doi ani consecutivi, sumele stabilite cu titlu de despăgubire în temeiul celor două legi. Cuantumul de plată s-a situat, în general, între 300.000 lei și 1.000.000 lei per dosar. Insuficiența fondurilor alocate A.N.R.P., pe de o parte, și nestabilirea unei ordini de plată, pe de altă parte, au făcut ca în activitatea de plată a despăgubirilor să apară disfuncții grave, care au avut ca efect neplata creanțelor pe care anumite persoane le aveau în raport cu statul. Rezolvarea situației create a venit prin Legea nr. 164/2014 <i>privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, care a stabilit ca plata despăgubirilor restante să se facă în cinci tranșe anuale, începând cu anul 2015, după actualizarea, de către A.N.R.P., a sumelor cuvenite.</i> II. În vederea obținerii sumelor datorate cu titlu de despăgubire de statul român, unii dintre beneficiarii celor două tipuri de despăgubiri au apelat la calea executării silite și, după încuviințarea dată de instanțele de judecată, au poprit conturile
--	---

A.N.R.P. și au încasat sumele astfel urmărite. În cele mai multe dintre cazuri, în afara sumelor datorate de statul român au fost încasate sume derivate din actualizarea creanțelor și din cheltuieli de executare.

A.N.R.P. a contestat în instanță executările silite și, după procese care au durat în medie doi ani, beneficiarii executărilor silite au fost obligați să restituie sumele încasate.

III. Între data la care beneficiarii au încasat despăgubirile prin executare silită și data la care instanțele de judecată i-au obligat, în mod definitiv, la restituirea sumelor încasate, au trecut, în medie, aproximativ doi ani.

Multe dintre persoanele aflate în această situație, fiind în același timp creditori ai statului și debitori ai A.N.R.P., solicită identificarea unei soluții de compensare a creanțelor, având în vedere imposibilitatea de a se conforma de bunăvoie obligațiilor stabilite de instanță în sarcina lor.

În acest moment, la solicitarea A.N.R.P., A.N.A.F. a demarat procedurile de executare silită pentru recuperarea creanțelor de la 270 de persoane.

Concomitent, aceste persoane au creanțe în raport cu statul român, stabilite prin acte administrative, care nu depășesc suma de 1.000.000 lei per dosar.

Pe rolul instanțelor judecătorești se află alte 320 de litigii având ca obiect întoarcerea executării silite, obligație care ar privi, în medie, 3 persoane pentru fiecare dosar. Și aceste persoane pot ajunge în situația de a fi urmărite de A.N.A.F. în procedura executării silite.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.18/2018 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare și pentru

	modificarea și completarea unor acte normative a fost reglementată obligația de depunere a declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, până la 15 iulie 2018. Schimbările legislative recent adoptate implică din partea contribuabililor conformarea la noile cerințe de declarare instituite pentru stabilirea impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale obligatorii. Obligația de depunere a declarației unice a fost extinsă și pentru unele categorii de persoane care nu au avut această obligație înainte de 1 ianuarie 2018, fiind din această perspectivă o noutate pentru aceștia. Având în vedere că până în prezent s-au conformat obligațiilor de declarare aproximativ o treime din totalul persoanelor fizice care aveau această obligație, se impune luarea unor măsuri privind prorogarea termenului de depunere a declarației și în scopul evitării riscului neconformării de către contribuabilii, precum și pentru protejarea interesului contribuabililor, raportat la buna lor credință
2. Schimbări preconizate	Pentru considerentele prezentate anterior, se propune instituirea unei proceduri care să stingă creanțele reciproce existente între persoanele cărora li s-a stabilit dreptul la despăgubiri și statul român. Compensarea sumei pe care persoana o datorează A.N.R.P. cu suma pe care statul o datorează în baza actului administrativ emis cu titlu de despăgubire va stinge obligațiile reciproce, inclusiv cele derivate din actualizarea creanțelor și penalitățile aferente acestora.

	Compensarea creanțelor va fi posibilă doar cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: - cererea de compensare să fie depusă la A.N.R.P. în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a ordonanței de urgență sau a comunicării hotărârii judecătorești definitive prin care s-a dispus întoarcerea executării silite; - persoanele care solicită compensarea să restituie, dacă e cazul, diferența dintre suma datorată și suma pe care o au de încasat, în termen de 60 de zile de la data depunerii cererii de compensare. În termen de 10 zile de la data primirii cererii de compensare, A.N.R.P. verifică îndeplinirea condițiilor cumulative referitoare la compensare și solicită persoanelor depunerea unei declarații notariale prin care să își exprime acordul cu privire la condițiile compensării, precum și, dacă e cazul, restituirea sumei reprezentând diferența dintre suma datorată și suma de încasat. În vederea stabilirii diferenței dintre creanța statului și creanța persoanei, vor fi avute în vedere, pe de o parte, sumele cu privire la care instanțele de judecată au dispus întoarcerea executării silite și restituirea, iar, pe de altă parte, sumele cuprinse în actele administrative emise cu titlu de despăgubire, stabilite/actualizate în condițiile Legii nr. 165/2013 <i>privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România</i> și, respectiv, Legii nr. 164/2014 <i>privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma</i>
--	--

aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative.

Compensarea se va constata prin decizie a președintelui A.N.R.P., care va fi comunicată solicitantului în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării declarației notariale. În situația în care solicitantul are obligația de a restitui o diferență dintre suma datorată și suma de încasat, termenul curge de la data înregistrării dovezii privind restituirea acestei sume. În același termen, A.N.R.P. va comunica A.N.A.F. un exemplar al deciziei privind constatarea compensării.

După primirea deciziei privind constatarea compensării, A.N.A.F. va dispune încetarea sau, după caz, restrângerea măsurilor de executare silită întreprinse față de persoanele prevăzute în decizie.

Cererea de compensare are ca efect suspendarea de drept a procedurii de executare silită începută de A.N.A.F. prin organele fiscale subordonate. Suspendarea va interveni doar dacă cererea de compensare vizează creanțele reciproce care fac obiectul prezentului act normativ.

După verificarea îndeplinirii acestei condiții, în termen de 5 zile de la înregistrarea cererii de compensare, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților va solicita A.N.A.F. să suspende procedura de executare silită începută.

	Pe perioada suspendării executării, vor rămâne în ființă toate măsurile asigurătorii instituite. În scopul punerii în aplicare a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Agenția Națională de Administrare Fiscală vor încheia un protocol de colaborare, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a acesteia. Prin prezenta ordonanță de urgență se reglementează, de asemenea, prorogarea termenului de depunere a declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, până la data de 31 iulie 2018.
3. Alte informații	<u>Justificarea urgenței și a caracterului extraordinar</u> În prezent, sunt în derulare aproximativ 270 de proceduri de executare silită demarate de A.N.A.F. împotriva persoanelor îndreptățite la acordarea de despăgubiri în condițiile legilor din domeniul restituirii proprietății. În plus față de aceste situații, există riscul iminent de a fi demarate alte 320 de proceduri de executare, aferente unui număr identic de litigii având ca obiect întoarcerea executării silite, pentru care instanțele de judecată au dispus în mod definitiv anularea actele de executare. Agenția Națională de Administrare Fiscală (A.N.A.F.), ca organ de executare, derulează în prezent procedura recuperării unor sume pe care mai multe persoane le-au obținut, prin executarea silită a statului, în contul despăgubirilor pe care statul le datorează în temeiul legilor din domeniul restituirii proprietăților. S-a creat, practic, situația în care statul urmărește anumite persoane pentru sume pe care, ulterior, trebuie să le plătească

	acelorași persoane în procedura administrativă. În aceste condiții, care reclamă atât caracterul extraordinar, cât și necesitatea intervenirii de urgență, se impune ca măsurile prevăzute de prezentul proiect de act normativ să fie adoptate în procedura de adoptare a ordonanței de urgență. Pe de altă parte, atât situația extraordinară cât și urgența reies și din blocajul survenit în procedura de emitere a titlurilor de plată, pentru sume care au fost, anterior, încasate prin executare silită. Emiterea titlurilor este obligatorie potrivit legii, dar, pentru evitarea unor plăți duble, este în prezent condiționată de restituirea de către persoanele îndreptățite a sumelor de bani încasate prin executare silită. Motivele pentru care s-a ajuns în această situație sunt imputabile, în bună măsură, și statului, care nu a reușit să respecte termenele și procedurile de plată pe care și le-a asumat în materia acordării despăgubirilor. De asemenea, această intervenție legislativă este argumentată de caracterul social al măsurii propuse, iar riscul la care sunt supuse persoanele vizate reclamă o rezolvare imediată. Luând în considerare schimbările legislative adoptate recent privind calculul și declararea impozitului pe venit și contribuțiilor sociale de către persoanele fizice, care implică, din partea acestora, conformarea la noile cerințe, Ținând cont de caracterul de noutate privind depunerea prin mijloace electronice de transmitere la distanță, de către persoanele fizice, a declarației unice privind impozitul de venit și contribuțiile sociale datorate de persoane fizice,
--	--

	Luând în considerare faptul că până la aceasta dată, aproximativ o treime din numărul contribuabililor si-au îndeplinit obligațiile declarative, În scopul evitării riscului neconformării de către contribuabilii care au obligația să completeze și să depună declarația unică, până la data de 15 iulie 2018, cu consecința aplicării sancțiunilor prevăzute de lege, precum și în vederea protejării interesului contribuabililor, raportat la buna lor credință Se impune adoptarea de urgență a unor măsuri care să permită rezolvarea acestor situații excepționale, prin prelungirea termenului de depunere a a declarației unice privind impozitul de venit și contribuțiile sociale datorate de persoane fizice. În considerarea faptului că aspectele sus-menționate constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.
--	---

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1^1 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
2^1 Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul
2^2 Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt,
pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)

- milioane lei

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) bugetul de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
contribuții de asigurări de sănătate						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Alte informații	Prezentul act normativ prevede că, în					

	situația în care creanța persoanei îndreptățite este mai mare decât creanța statului, diferența rămasă va fi plătită, eşalonat, potrivit procedurii prevăzute de Legea nr.165/2013 și Legea nr.164/2014. Așadar, aceste diferențe reprezentând creanțe împotriva statului au fost incluse în sumele previzionate la momentul adoptării Legii nr. 165/2013 și a Legii nr 164/2014.
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	a) Nu este cazul b) Nu este cazul
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația din domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea prezentului act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 6-a Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul prezentului act normativ	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care prezentul act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile H.G nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.688/2018
6. Alte activități	Nu este cazul

Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării prezentului act normativ	Prezentul act normativ a fost supus dezbaterii publice potrivit Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
3. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind compensarea unor creanțe reciproce între statul român și persoanele beneficiare ale legilor din domeniul restituirii proprietății, precum și pentru prorogarea unui termen.

PRIM - MINISTRU

VIORICA DĂNCIĂ

The seal is circular with the text "ROMANIA" at the top and "GUVERNUL ROMÂNIEI" at the bottom. In the center is the coat of arms of Romania, with the words "PRIM-MINISTRU" and "ROMÂNIA" written around it.